

2011-02-08

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Kompetens och ansvar. Remissyttrande angående betänkandet av 2009 års behörighetsutredning (SOU 2010:65)

Föreningen Sveriges Socialchefer (FSS) har erbjudits möjligheter att lämna synpunkter på ovanstående betänkande.

FSS instämmer i utredarens förslag vad gäller specialistutbildningen för sjuksköterskor. Utbildningen bör i högre utsträckning än idag motsvara vad som efterfrågas i vården. Vi anser också att incitament måste ges för att fler sjuksköterskor ska specialistutbilda sig, då behovet idag i många fall är större än tillgången. Detta ansvar bör vila båda på staten och arbetsgivarna.

FSS stödjer utredningens förslag att Högskoleverket och Socialstyrelsen får i uppdrag att utreda och föreslå former för bättre samverkan mellan avnämarna och högskolorna som utbildar specialistsjuksköterskor. FSS anser inte att samverkan mellan högskolor och avnämare ska formaliseras nationellt. Detta måste växa fram ur en vilja från båda parter att samverka för allas bästa. Även samverkan mellan lärosätena behöver utvecklas, för att kunna bibehålla de specialistutbildningar som finns.

I utredningen föreslås ett kompetenslyft inom socialtjänsten. Krav ska ställas i lag på socionomexamen eller annan relevant examen på minst grundnivå i högskolan, för vissa arbetsuppgifter inom socialtjänsten. Befintlig personal ska under en övergångsperiod på fem år erbjudas kompetenshöjande utbildning.

FSS välkomnar de ökade kraven på utbildning och kompetens, vilket vi även tidigare har gjort i exempelvis yttrandet över Barnskyddsutredningen. FSS anser att det för verksamhetens fortsatta legitimitet bör ställas formella krav på utbildning och erfarenhet för de olika arbetsuppgifter som är aktuella.

FSS ville dock reservera sig för att fem år är en relativt kort tid för omställning. Många medarbetare kan komma att behöva studera på deltid för att uppnå rätt behörighet och med dagens arbetsbelastning och resurser är sådana möjligheter begränsade. Det är viktigt att om det lagstiftas om kompetenskrav inom socialtjänsten måste finansieringsfrågan också lösas.

Vi anser att behovet att kvalitetshöja socionomutbildningen och införa kvalitetskrav på en mer detaljerad nivå än vad socialtjänstlagen idag stipulerar är stort. Den viktigaste åtgärden är emellertid en skyndsam översyn av socionomutbildningen. FSS anser att nuvarande socionomutbildning har brister som måste åtgärdas, bland annat är den alltför splittrad.

En nytexaminerad socionom måste ha en tydlig grundkompetens som sedan kompletteras med specialiserade vidareutbildningar. Utbildningen borde också på ett bättre sätt förbereda studenten för arbete i en evidensbaserad praktik och på ett tydligare sätt förena teori och praktik.

Socialt arbete ska vara huvudämne för utbildningen och socialrättens ställning behöver stärkas. Den splittrade utbildningen som idag ges i landets olika lärosäten måste åtgärdas. Bristen på kvalificerade lärare är ett annat problem såväl som behovet av förstärkt brukarperspektiv och tydligare anknytning till arbetslivet. I en översyn av socionomutbildningen bör också utbildningens längd ses över och analyseras.

Förhållandevis få studenter väljer socionomutbildning med inriktning mot uppdrag inom vård och omsorg. Ytterligare ansträngningar bör göras för att öka attraktiviteten för dessa inriktningar. Socionomutbildningen kommer i framtiden att vara rekryteringsbasen för chefer inom vård och omsorg. Detta gör att vidareutbildningar inom ledarskap kommer att bli alltmer viktiga. Här förordar FSS att ett liknande system som med rektorsutbildningar inom skolan införs.

FSS stödjer utredningens förslag om behörighetsreglering. Utredningen har också diskuterat frågan om legitimering och anför att socionomutbildningen leder till flera olika yrken inom skilda verksamhetsområden. En legitimation för socionomer är därför mer komplicerad och skulle omfatta flera verksamhets- och tillsynsområden.

Eftersom FSS kräver en översyn av socionomutbildningen menar vi att frågan om legitimering bör prövas i samband med denna översyn och att en behörighetsreglering av det slag som föreslås av Barnskyddsutredningen i dagsläget är att föredra.

För Föreningen Sveriges Socialchefer

Lotta Persson, ordförande